

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden
För kännedom:
Regionala utvecklingsnämnden
Regionfullmäktige

Svag kontroll över ekonomin

Hälso- och sjukvårdsnämnden har inte säkerställt tillräcklig kontroll av ekonomin och har ett betydande underskott för år 2024. Nämnden har varit för passiv och de åtgärder nämnden vidtagit har inte varit tillräckliga. Dessutom har inte nämnden haft tillräcklig kontroll över verksamheternas åtgärdsplaner. För 2024 hade verksamheterna åtgärdsplaner för att minska kostnaderna med 472 miljoner kronor, men bedömde att endast åtgärder motsvarande 128 miljoner kronor var realistiska. Effekten av åtgärderna blev 146 miljoner, vilket motsvarar 31 procent. Sedan 2012 har hälso- och sjukvårdsnämnden arbetat med långsiktiga åtgärder. Det saknas dock tydliga mål och analyser, vilket gör det svårt att bedöma om arbetet är tillräckligt för att uppnå en balanserad ekonomi.

Även regionstyrelsen har brustit i sin roll att leda och samordna regionens förvaltning. Det har funnits brister i styrelsens beredningar av budgetar och åtgärder för ekonomi i balans. I beredningarna har det saknats perspektiv från verksamheterna om vilka besparingar och åtgärder som varit möjliga att genomföra. De budgetar som styrelsen föreslagit till fullmäktige har främst byggt på indexuppräknings av tidigare års budgetar. Det saknas ett system som tydliggör verksamheternas behov och hur prioriteringar ska göras inom de ekonomiska ramarna.

Trots ett förbättrat ekonomiskt läge inför år 2025 kvarstår ett strukturellt underskott som kräver omprioriteringar och ytterligare åtgärder för att säkerställa en hållbar ekonomisk situation. Det är avgörande att styrelsen och nämnderna vidtar åtgärder snarast möjligt för att uppnå regionens finansiella mål och undvika framtida ekonomiska underskott.

Revisorerna har enhälligt ställt sig bakom dessa bedömningar och slutsatser. Revisorerna lämnar denna skrivelse och underliggande rapport (8/2025) till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande. Yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder ska lämnas till revisionskontoret senast den 15 september 2025.

För regionens revisorer

Edward Riedl
Ordförande

Bert Öhlund
Vice ordförande

Bilaga

Revisorernas rekommendationer och instruktioner för yttrande

Revisorernas rekommendationer

- Säkerställ en bättre beredning av budgeten.
För att kunna prioritera behövs i regionen ett system för att ta reda på verksamheternas behov. Utveckla dialogen med verksamheterna om vad som är möjligt. Säkerställ att verksamheterna blir delaktiga i beredningen av budgetar och arbetet med att föreslå prioriteringar.
- Ta fram en handlingsplan med tillräckliga åtgärder för ekonomi i balans. Säkerställ tillräcklig styrning och kontroll av handlingsplanen för att ta hem effekterna av åtgärderna, så att de finansiella målen kan uppnås och underskott från tidigare år kan återställas.
- Säkerställ en bättre beredning av verksamheternas åtgärdsplaner
Säkerställ att basenheternas åtgärdsplaner har tillräcklig kvalitet och har förutsättningar att ge planerade effekter. Det bör bland annat finnas dokumenterade riskanalyser som visar att förslag på budgetar och åtgärder är möjliga att genomföra samt en handlingsplan för genomförandet.
- Konkretisera det långsiktiga effektiviserings- och omställningsarbetet genom tydligare analys och beskrivning av förväntade ekonomiska effekter och tidpunkter för effekthemtagning.

Instruktioner för yttrande

Det ska vara enkelt att utläsa vilka åtgärder som styrelsen och nämnden vidtagit eller planerar att vidta. Tänk därför på detta när ni svarar:

- Lämna ett svar för varje rekommendation som revisorerna lämnat. Det ska finnas en tydlig koppling mellan rekommendationerna och de åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas.
- Svara så konkret som möjligt. Ange gärna hur åtgärderna ska genomföras, vem som ska genomföra dem och när.
- Om styrelsen och nämnden inte tänker vidta några åtgärder, motivera varför.
- Om styrelsen och nämnden inte kan svara på utsatt tid, kontakta undertecknad.

Vid frågor kontakta

Ingrid Lindberg
Revisionskontoret
090-785 73 71
ingrid.e.lindberg@regionvasterbotten.se